

Petr Sokol: Haiderovy záhrobní milióny

23.srpna 2010
www.reflex.cz
19.08.2010

Rakouskou politiku nerozděloval v poválečné době nikdo více než bývalý korutanský hejtman a vůdce populistické Svobodné strany Rakouska (FPÖ) Jörg Haider. Dokazuje to i současná AFÉRA KOLEM JEHO ÚDAJNÝCH KONT v Lichtenštejnsku, která v zemi našich jižních sousedů vypukla téměř dva roky po politikově smrtelné nehodě.

Ještě dnes osoba Haidera dráždí jeho odpůrce a elektrizuje jeho fanoušky. První vidí v aktuálním skandálu doklad, že celá politická kariéra populisty Haidera byla jen pokrytectvím, jak ostatně vždycky tvrdili. Druzí případ považují za důkaz, že protihaiderovské spiknutí těch, na jejichž nepravosti Haider poukazoval, nezastavila ani jeho smrt. Tento scénář mají potvrzovat i neobvyklé úniky z vyšetřovacích spisů, z nichž celá aféra vznikla. O co se v celém případě jedná?

KONTO JÖRG

Při vyšetřování jisté korupční aféry byl zabaven deník bývalého tajemníka Haiderovy strany, v němž je údajně popsána existence tajného konta v jedné z lichtenštejnských bank. Popsané konto mělo sloužit expředsedovi Haiderovi k financování věcí, které nechtěl projednávat s vedením své vlastní strany. V rakouských médiích je uváděno i údajné heslo, jež sloužilo k ovládnutí anonymního bankovního účtu v nedalekém bankovním ráji. Mělo znít zcela výstižně: "Jörg." Nabízí se otázka, kde se braly peníze, které měli na konto vkládat od roku 1996 Haiderovi tajemníci, a to vždy v hotovosti. Teorii existuje celá řada. Za první z nich stojí Haiderovy přátelské vztahy s arabskými diktátory. Haider za své politické kariéry často šokoval Rakousko i okolní svět bleskovými návštěvami u "nepřátel Západu", jakými v té době byli irácký tyran Saddám Husajn nebo libyjský vůdce a usvědčený podporovatel světového terorismu Mu'ammar Kaddáfí. Právě tyto dva diktátory měli do tajné stranické kasy přispět během Haiderových přátelských návštěv v jejich říších milióny eur v igelitkách. V příslušné bance v alpském knížectví ovšem neměly končit jen milióny od diktátorů, ale i provize z rakouských veřejných zakázek. Jako jeden ze zdrojů pro tajné financování sloužila privatizace rakouské státní firmy BUWOG, která vlastní a spravuje byty státních zaměstnanců. O jejím prodeji rozhodovala vláda, v níž zasedali i ministři za Haiderovu stranu a právě jeden z nich - ministr financí Grasser - je nyní vyšetřován pro obvinění z korupce. Svědek na ministrově svatbě a také majitel zabaveného deníku, který odstartoval poprask kolem Haiderových miliónů, je aktuálně obviněn, že kasíroval úplatky od kupců firmy BUWOG. Také ty měly odejít na tajný účet.

DÁLNIČE NA BRNO

Jedna ze stop pomyslně vede i do České republiky. Na účet v Lichtenštejnsku totiž mohly dle podezření policie putovat provize za přidělení zakázek na výstavbu rakouské části tzv. severní dálnice, jež bude spojoval Vídeň s Brnem. Její výstavbu organizovalo ministerstvo infrastruktury právě v době, kdy ho řídil další z ministrů za Haiderovu stranu. Dodejme, že dálnice dodnes nestojí. Kdyby se v celé aféře jednalo o jinou stranu, asi by bylo jasné, že peníze z konta končily ve volebních kampaních a v podpoře chodu strany. Jde-li ale o Jörga Haidera, otevřel případ ještě jeden otazník. Šéf populistů v době své politické kariéry proslul náklonností k luxusu všeho druhu. Byl to jeden z rozporů jeho stylu politiky. Muž, který v politice hlasitě bojoval za zájmy obyčejného člověka, se na veřejnosti předváděl v drahých módních modelech a rychlých autech, létal vrtulníkem či soukromým tryskáčem nebo si dopřával nákladné dovolené a parties s prominenty a boháči. Přesto podporu obyčejných lidí hlavně v Korutanech nikdy neztratil.

PŘED VOLBAMI

Jenže už tehdy se občas novináři ptali, kde na to Jörg, jak se mu familiárně říkalo, celou dobu bral. On sám vždy podobné dohady odbýval odkazem na dědictví, jež mu připadlo po příbuzném, nebo příspěvky od jeho bohatých podporovatelů, kteří si nepřáli být veřejně známí. A média tyto argumenty za Haiderova života víceméně akceptovala. Nyní se ale mnoho Rakušanů ptá, zda peníze z lichtenštejnského účtu nepokrývaly právě i náklady na Jörgovu osobní prezentaci. Rakouská justice nyní šetří, zda na pověstech o tajném kontě skutečně něco je a kdo je případně za související daňové úniky trestně odpovědný. V politické rovině aféra může ovlivnit výsledky podzimních zemských voleb ve Vídni, kde podle průzkumů hrozí, že socialisté po letech ztratí absolutní většinu. Odhalení spojené s lichtenštejnským kontem ovšem může výrazně poškodit bývalou Haiderovu stranu, která se v rakouském hlavním městě těší velké podpoře. Politici levice se proto radují, druzí - voliči populistů - v tom vidí důvod, proč byla celá prázdninová aféra právě teď někým rozehrána.

Reflex 33/2010